

2020

Jaarverslag & jaarrekening

Samen Stark

Jaarstukken 2020

H. Mulder,
secretaris

Handtekening

J. Zwiers,
voorzitter

Handtekening

7 april 2021

Dieselstraat 3
7903 AR Hoogeveen
Postbus 740
7900 AS Hoogeveen

Samenvatting

Samen Stark in 2020. Ondanks de coronacrisis zijn de resultaten van Stark over 2020 goed. Het gerealiseerd financieel resultaat over 2020 is nihil. Dit is 692 k€ beter dan begroot.

Op het gebied van ontwikkeling hebben we als leerwerkbedrijf voor de gemeenten Hoogeveen, De Wolden en Midden-Drenthe vooruitgang geboekt in de maatwerk-aanpak van trajecten voor de Participatiewet. De traject-omzet is beter dan begroot. Ook hebben we meer medewerkers in het Beschut Werk kunnen plaatsen.

In de uitvoering streeft Stark naar zoveel mogelijk regulier werk op de inclusieve arbeidsmarkt. Vanwege corona is het streven meer detacheringen te realiseren maar minimaal behaald. Toch zijn we blij dat er cumulatief een gelijkblijvend percentage van het personeelstotaal buiten Stark aan de slag is in detacheringen of Begeleid Werken.

Hiernaast kijken we naar passende werkzaamheden om de ontwikkeling van medewerkers te stimuleren. We hebben in 2020 meerdere technische opdrachten binnen gekregen. Voorbeelden zijn het bekabelen van koebekapboxen of het assembleren en bekabelen van de kasten voor AED's.

Hoewel vanwege coronamaatregelen de fysieke bijeenkomsten voor het Vacature-café en cursussen maar minimaal konden plaatsvinden in 2020, zijn er toch mooie nieuwe initiatieven ontstaan met goede resultaten: "Val op en ga staan" is hier een voorbeeld van, een pilot-cursus met kandidaten van gemeente Midden-Drenthe die in 2020 is gestart. Ook het opleidings- en trainingscentrum voor de groenvoorziening in samenwerking met gemeente Hoogeveen is zo'n voorbeeld.

In 2020 kwam Stark, door de coronamaatregelen, voor de uitdaging te staan om verbinding te houden op afstand. Deze verbinding is zowel intern als extern gevonden. Intern communiceren we via een digitaal communicatiemiddel op smartphone en tablet, genaamd de Stark-app. Daarnaast is sinds het begin van de crisis directeur Saskia gaan bloggen en vloggen om medewerkers op de hoogte te brengen en te houden. Voor de externe verbinding hebben we gecommuniceerd via sociale media waar het aantal weergaven en volgersaantallen meetbaar oplopen. Stark heeft ook deelgenomen aan de goed bekeken digitale Open Bedrijvendag van Hoogeveen. En er is verbinding gezocht met lokale ondernemers: het kerstpakket van Stark is samengesteld met Drentse ondernemers en lokale producten.

Inhoud

Voorwoord	1
Het verhaal van Stark	2
Bestuur Gemeenschappelijke Regeling	3
Organisatieschema	3
Verbonden partijen	4
Sociaal jaarverslag	5
Instroom, mobiliteit en plaatsing	5
Ondernemingsraad	7
Vertrouwenspersonen	7
Bedrijfsvoering	9
Algemeen	9
Werkwinkel	9
Beheer Openbare Ruimte	9
Binnenafdelingen	10
Ontwikkeling van de organisatie	11
Verbinding intern en extern	11
Corona	12
Ziekteverzuim en inzetbaarheid	12
Nettoresultaat	14
Algemeen	14
Omzet per gemeente	14
Gemeentelijke bijdrage	15
Corona	15
Verplichte paragrafen	16
Jaarrekening	21
Balans	21
Overzicht van Baten en Lasten	22
Waarderingsgrondslagen	23
Toelichting op de Balans	25
Toelichting overzicht van Baten & Lasten	33
Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen (WNT)	40
Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid	41
Bijlage: verdeling taakvelden	43
Resultaatbestemming en vaststelling	44
Controleverklaring	45
Bestuurssamenstelling	49
Meer informatie over Stark	49

Voorwoord

“Stark biedt juist in coronatijd niet alleen dagelijkse routine, maar vooral houvast”
<<https://hoogeveenschecourant.nl/hoogeveen/Stark-biedt-juist-in-coronatijd-niet-alleen-dagelijkse-routine-maar-vooral-houvast-26367392.html>>, zo kopte De Hoogeveense Courant halverwege 2020 treffend. Dit jaarverslag gaat over het jaar 2020, het tweede jaar voor Stark, maar vooral het coronajaar.

Vanaf het begin van de coronapandemie in maart 2020 hebben we ons bij Stark geconformeerd en gehouden aan de maatregelen van het RIVM en de overheid. Thuiswerken werd de norm, althans, voor de kantoormedewerkers. Zij bleken zeer flexibel. Zelfs de geplande ICT-migratie verliep succesvol in deze uitzonderlijke situatie.

Waar sommige andere leerwerkbedrijven de deuren sloten om de gezondheid van medewerkers te beschermen, besloot Stark open te blijven met dezelfde reden. Stark is voor veel van haar medewerkers meer dan de organisatie waar zij werken. Stark heeft een belangrijke sociaal maatschappelijke functie. Collega's zijn voor medewerkers vaak het sociale netwerk en zeker in tijden van onzekerheid bieden leidinggevenden en coaches houvast. De daadkracht van leidinggevenden en het aanpassingsvermogen van iedereen in onze organisatie heeft ervoor gezorgd dat we konden blijven werken aan ontwikkeling.

Tot september 2020 hadden we bij Stark geen coronabesmettingen. Wel hadden we te maken met mensen die behoren tot de risicogroep en om die reden niet kwamen werken. Het hele jaar hebben we geanticipeerd op de coronamaatregelen en hier adequaat en consequent naar gehandeld. Desondanks bleek tijdens de tweede golf dat we de besmettingen niet buiten de deur konden houden. Per geval hebben we proactief en in goed overleg met de GGD gehandeld. Dit zorgde er onder meer voor dat we in december een week eerder dan gepland de Binnenafdelingen preventief hebben gesloten, zodat we in het nieuwe jaar weer goed van start konden.

De coronacrisis van 2020 heeft ons geleerd dat we snel kunnen schakelen als dat nodig is. Dat saamhorigheid en verbondenheid ook op afstand goed te realiseren zijn en dat we, ondanks deze crisis, in staat zijn geweest onze doelen te behalen. Samen Stark.

Het verhaal van Stark

Stark is het leerwerkbedrijf van en voor de gemeenten De Wolden, Hoogeveen en Midden-Drenthe. We geven met zijn allen uitvoering aan de opdrachten van de gemeenten, zoals die zijn vastgelegd in het Bedrijfsplan voor Stark, waarbij het accent ligt op de ontwikkeling als leerwerkbedrijf van en voor de inwoners van onze gemeenten.

Daarnaast geven we uitvoering aan de opdrachten van de gemeenten voor bijvoorbeeld trajecten in het kader van de Participatiewet, uitvoering van werkzaamheden in het openbaar groen, postverzorging et cetera. Verder voeren we werkzaamheden uit voor onze opdrachtgevers als bedrijven, overheden en instellingen. Hierbij kan gedacht worden aan in- en ompakwerkzaamheden, assemblage en detachering in allerlei richtingen.

Stark streeft bij de uitvoering ernaar om medewerkers en deelnemers zoveel mogelijk regulier te laten werken op de inclusieve arbeidsmarkt. We hebben dit vertaald in onze missie en visie welke in onderstaande infographic is weergegeven.

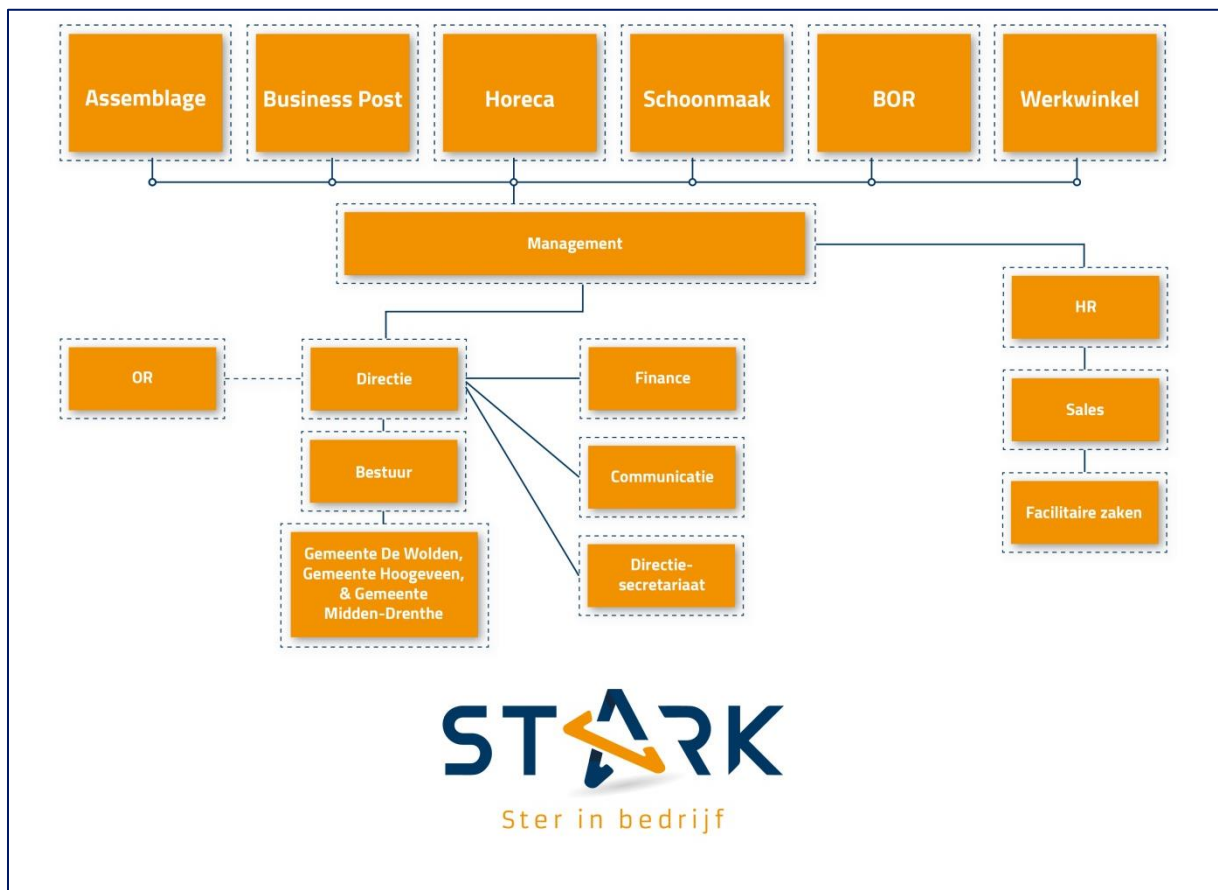
Een kenmerk van de Gemeenschappelijke Regeling is dat het een Bedrijfs-Voerings-Organisatie (BVO) is. Dit houdt in dat de gemeenten het beleid bepalen en Stark dit beleid uitvoert. Stark zelf bepaalt geen beleid. Het bestuur van Stark is verantwoordelijk voor de uitvoering van het vastgestelde beleid.

Bestuur Gemeenschappelijke Regeling

Het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling bestaat uit twee collegeleden per gemeente. De bestuurssamenstelling is weergegeven in de bijlage van de jaarrekening.

Organisatieschema

In onderstaand schema is onze organisatiestructuur weergegeven.

Verbonden partijen

De holding onder de Gemeenschappelijke Regeling, te weten Stark Sales & Participation B.V. (SSP) participeert in vijf 100% deelnemingen, waarvan op dit moment drie in liquidatie zijn en twee operationeel zijn als personeels-B.V.'s. SSP participeert in 2020 in één minderheidsdeelneming met 49% in ALMED Assembling B.V..

Overzicht deelnemingen SSP B.V. 2020		
Naam en jaar van oprichting	Belang SSP	Ontwikkelingen in 2020
Stark-Flex B.V. (2007)	100%	Payroll/Uitzend B.V. voor Beschut personeel en P-wet
ALMED assembling B.V. (2007)	49%	Situatie ongewijzigd (aandelen verkocht in 2021)
PVA B.V. (2010)	100%	Situatie ongewijzigd
Job Support & Facilities II B.V. (2003)	100%	Situatie ongewijzigd (wordt geliquideerd)
Job Support & Facilities B.V. (2001)	100%	Geen activiteiten (wordt geliquideerd)
Drentse Horeca Bedrijven B.V. (2004)	100%	Geen activiteiten (wordt geliquideerd)
Stark Cleaning B.V. (2007)	100%	Geen activiteiten (wordt geliquideerd)

Sociaal jaarverslag

Dit deel van de jaarverslaglegging laat in cijfers de sociale toegevoegde waarde van Stark zien. De ontwikkelingen in personele samenstelling (WSW en Participatiewet) in 2020 laten zien hoeveel medewerkers we hebben kunnen laten participeren aan de (reguliere) arbeidsmarkt.

Instroom, mobiliteit en plaatsing

Participatiewet, onderdeel Sociale Werkvoorziening

In onderstaande tabel wordt het werknemersbestand in personen per begin en einde van het verslagjaar weergegeven.

Werknemersbestand in personen	% t.o.v.		% t.o.v.	
	Aantal per totaal 31-12-2020	2020	Aantal per totaal 01-01-2020	2020
Intern geplaatst	488		516	
Detachering	168	23,0%	175	22,7%
Totaal dienstbetrekkingen	656		691	
Begeleid Werken	73	10,0%	81	10,5%
Totaal aantal personen	729		772	
Extern geplaatst	241	33,1%	256	33,2%

Uit bovenstaande tabel zijn de volgende mutaties in aantallen en percentages af te leiden:

	mutatie in aantallen	mutatie in percentage
- totaal aantal dienstbetrekkingen bij Stark:	-43	-5,6%
- <i>verdeling plaatsingen dienstbetrekkingen</i>		
- geplaatst binnen afdelingen/BOR:	-28	-3,6%
- detacheringen:	-7	-0,9%
- begeleid werken:	-8	-1,0%

In 2020 zien we een daling van 43 personen in het werknemersbestand (inclusief het instrument Begeleid Werken). Dit komt overeen met een daling van 5,6% van het aantal personen.

Het aantal personen dat extern werkzaam is bedraagt 33,1% aan het einde van het verslagjaar. Dit is exclusief het aantal medewerkers dat werkzaam is in de sector Beheer Openbare Ruimte en waarvan een deel werkzaam is in de pilot Buurtbeheer in de gemeente Hoogeveen.

In onderstaande tabel is de instroom in de Sociale Werkvoorziening 2020 per gemeente weergegeven:

Gemeente	Aantal
Hoogeveen	2
Midden-Drenthe	0
De Wolden	0
Overige gemeenten	1
Totaal	3

De instroom in 2020 betreft personen welke vanuit Begeleid Werken in dienst zijn getreden bij Stark. Het contract bij de vorige werkgever is beëindigd waarna deze personen een dienstbetrekking hebben gekregen bij Stark.

In onderstaande tabel is de uitstroom uit de Sociale Werkvoorziening en einde plaatsing Begeleid Werken in 2020 weergegeven:

Reden uit dienst/einde plaatsing Begeleid Werken	Gemeenten					In persen	
	Hooge veen	Midden- Drenthe	De Wolden	Overige	Totaal		tage
Pensioen	16	1	2	4	23		50%
Overlijden	2	1	0	3	6		13%
Overplaatsing naar Stark	2	0	0	1	3		7%
Overplaatsing naar ander SW-bedrijf	0	0	0	0	0		0%
Langdurig arbeidsongeschikt	6	2	0	0	8		17%
Eigen verzoek	2	0	0	0	2		4%
Overige	2	1	1	0	4		9%
Totaal	30	5	3	8	46		100%

Er stromen in 2020 46 medewerkers uit de Sociale Werkvoorziening bij Stark. De voornaamste reden van uitstroom is pensionering. Van de totale 46 personen, zijn er 23 personen met pensioen gegaan, oftewel 50% van de totale uitstroom. Vanwege langdurige arbeidsongeschiktheid verlaten 8 personen het bedrijf, dit is 17%. Er zijn 3 personen welke vanuit Begeleid Werken bij Stark in dienst zijn getreden, zie ook eerdergenoemd bij instroom. Om andere redenen eindigt de arbeidsovereenkomst in 12 gevallen, wat overeenkomt met 26%.

Participatiewet, onderdeel Beschut Werk

In onderstaande tabel wordt het aantal geplaatste personen in beschut werk per begin en einde verslagjaar weergegeven:

Gemeente	31-12-2020	1-1-2020	Mutatie in	
			Mutatie in aantallen	per centage
Hoogeveen	33	19	14	74%
Midden-Drenthe	10	7	3	43%
De Wolden	4	4	0	0%
Totaal	47	30	17	57%

In 2020 stijgt het aantal geplaatsten in Beschut Werk met 17 personen. Een stijging van 57% in totaal. In bovenstaande tabel is te zien dat bij Hoogeveen de grootste stijging heeft plaatsgevonden.

Ondernemingsraad

De ondernemingsraad is in 2020 actief betrokken geweest bij diverse projectgroepen, zoals bijvoorbeeld de aanbesteding arbodienstverlening.

Er was al een projectgroep gestart met de werktijdenregeling. Naar aanleiding van een initiatiefvoorstel van de ondernemingsraad om de werktijden te wijzigen, zijn twee OR-leden aangesloten bij de bestaande projectgroep. Gezamenlijk is een nieuwe werktijdenregeling opgesteld en geïmplementeerd.

In oktober hebben vanwege het vertrek van twee OR-leden verkiezingen voor de kiesgroep "SW" plaatsgevonden. De ondernemingsraad is aangevuld met twee nieuwe leden en is weer compleet.

Op verzoek van de WOR-bestuurder zijn in 2020 diverse instemmingsverzoeken behandeld, waaronder het beleid voor het plaatsonafhankelijk werken.

Vertrouwenspersonen

Bij Stark vinden we het belangrijk dat medewerkers zich ontwikkelen en naast werkplezier een zeker gevoel van veiligheid ervaren op de werkvloer. Het welbevinden van medewerkers is van belang voor de continuïteit van onze bedrijfsvoering maar bovenal een belangrijke voorwaarde voor het doormaken van (arbeids-)groei en (persoonlijke) ontwikkeling. Mocht er zich een situatie voordoen waarin medewerkers of deelnemers zich niet veilig of onprettig voelen, is er de mogelijkheid laagdrempelige ondersteuning te krijgen van een vertrouwenspersoon.

Twee interne medewerkers vormen samen met een externe vertrouwenspersoon het team van vertrouwenspersonen bij Stark. Zij zijn er voor alle medewerkers, gedetacheerden en trajectdeelnemers van Stark.

Aan de bekendheid met de rol van vertrouwenspersonen en de contactmogelijkheden wordt door Stark aandacht besteed in haar interne communicatiekanalen. Op de Stark-app en op de projectieschermen in het bedrijf staan de gegevens duidelijk vermeld, met een herkenbare foto van de interne vertrouwenspersonen en naast geschreven tekst ook pictogrammen om duidelijk te maken waarvoor de vertrouwenspersonen benaderd kunnen worden.

In 2019 en 2020 zijn er gecumuleerd 20 gesprekken en 5 meldingen over een vorm van ongewenst gedrag geweest. Het betreft hier een relatief laag aantal meldingen over twee jaren op een totaal personeelsbestand (inclusief de personeels-B.V.'s) van circa 830 personen. Dit stemt positief. Natuurlijk is er altijd ruimte voor verbetering en ontwikkeling voor de organisatie om ervoor te zorgen dat het aantal meldingen nog verder daalt.

Daarom zijn de conclusies uit de gevoerde gesprekken door het team van vertrouwenspersonen ter sprake gebracht bij de directie. We zien een waardevolle kans om als directie en vertrouwenspersonen samen op te trekken om te komen tot een nog veiligere werksfeer.

De grootste winst valt te behalen in de manier van communiceren. Onbegrepen of onbedoelde communicatie en gedragingen leidden tot de betreffende gevallen waar gesprekken werden gevoerd met vertrouwenspersonen. Ook zijn er situaties bekend waarin twijfel aan goede intenties is. Beide deelnemers aan een gesprek hebben in deze situaties een andere beleving en mogelijk iets te leren in communicatieve vaardigheden. In veel

gevallen helpt de interventie door een vertrouwenspersoon daarbij, maar nog mooier zou het zijn om te voorkomen dat dat nodig is.

Het advies van de vertrouwenspersonen is te onderzoeken hoe er gericht aandacht gegeven kan worden aan het verbeteren van communicatie in alle lagen van de organisatie. Het versterken van communicatieve vaardigheden zorgt voor meer vertrouwen tussen collega's onderling en in de werkrelatie tussen leidinggevende en medewerker. Een gevoel van veiligheid, gehoord worden en serieus genomen worden zorgt voor meer verbinding met elkaar en de organisatiedoelen. Bovendien is het zo dat medewerkers die zich prettig en veilig voelen meer initiatief en creativiteit tonen in hun werk. Iets waar we bij Stark graag alles aan doen!

Bedrijfsvoering

Deze paragraaf gaat in op de bedrijfsvoering van Stark. We geven de stand van zaken weer en gaan in op de vooruitzichten en activiteiten om onze doelstellingen te realiseren. De basis is het bedrijfsplan, dat in het najaar van 2018 is vastgesteld.

Algemeen

De gemeenten hebben voor Stark als Gemeenschappelijke Regeling het bedrijfsplan opgesteld en vastgesteld in het najaar van 2018. Samen met de gesloten raam- en uitvoeringsovereenkomsten voor de periode 2019 tot en met 2022, tussen de gemeenten en het bestuur van Stark, vormt dit het uitgangspunt voor de bedrijfsvoering van Stark. De gemeenten verstrekken daarnaast opdrachten aan Stark voor onder andere het uitvoeren van werkzaamheden in het groen, de postbezorging en trajecten voor mensen vanuit de Participatiewet gericht op plaatsing op de reguliere (inclusieve) arbeidsmarkt.

Werkwinkel

De afdeling Werkwinkel van Stark zorgt ervoor dat medewerkers zoveel als mogelijk kunnen participeren op de reguliere arbeidsmarkt. Dat kan in de vorm van detachering of begeleid werken. We verzorgen zowel individuele detacheringen als groepsdetacheringen. We bieden daarvoor onder andere jobcoaching. Voor 2020 hebben we ons ten doel gesteld om 20 extra detacheringen te bewerkstelligen. Er zijn 12 detacheringen erbij gekomen ten opzichte van het begin van 2020. Voor een jaar met corona, waarbij we zagen dat inlenende bedrijven moesten sluiten vanwege de maatregelen, zijn we blij dat we 12 personen extra hebben kunnen detacheren. De daling die te zien is in het sociaal jaarverslag wordt veroorzaakt door de krimp in de Wsw, met name als gevolg van pensionering.

Naast detacheringen of begeleid werken verzorgen we ook trajecten voor mensen vanuit de Participatiewet. Jaarlijks verzorgen we gemiddeld 80 trajecten. Het doel van deze trajecten is dat de gemeenten deze personen, nadat zij bij ons een (maatwerk-)traject hebben doorlopen, zo snel als mogelijk plaatsen op de arbeidsmarkt, zo regulier mogelijk. En bij voorkeur direct aansluitend aan het traject, waardoor er sprake is van een naadloze overgang.

Stark rust personen met een afstand tot de arbeidsmarkt beter uit om succesvol deel te nemen aan de arbeidsmarkt door onder andere het Taalcafé en trainingen te organiseren en in het Vacaturecafé begeleiding te bieden bij solliciteren en presenteren. In 2020 hebben we in samenwerking met de gemeente Midden-Drenthe voor kandidaten uit de betreffende gemeente een cursus ontwikkeld genaamd "Val op en ga staan". Deze empowerment-cursus is ontwikkeld om kandidaten te helpen bij hun sollicitatieproces. We bieden ondersteuning om focus te houden op het sollicitatieproces en gemotiveerd te blijven bij afwijzingen.

Beheer Openbare Ruimte

Beheer Openbare Ruimte (BOR) van Stark richt zich op mensen die via trajecten leerwerkervaring opdoen in de prachtige bedrijfstak van groenvoorziening met veel facetten voor werknemers- en vakvaardigheden.

Zo is in december 2020 BOR in samenwerking met de Gemeente Hoogeveen begonnen met een opleiding- en trainingscentrum bij ons onderkomen aan de Martin Kuilerweg in Hollandscheveld (bij recreatieplas Schoonhoven). Hier kunnen we nieuwe instroom vanuit de

BOR en de gemeente Hoogeveen o.a. alle facetten van het groen aanleren, zodat men op termijn kan uitstromen naar het reguliere bedrijfsleven. Dit mooie project, dat bedacht is door één van de werkleiders binnen BOR, is een voorbeeld van een goede samenwerking met onze gemeenten.

Maar de BOR-medewerkers werken niet alleen in opdracht van de gemeenten. We hebben ook een ploeg medewerkers welke groenvoorziening doet voor de private sector. Enkele voorbeelden hiervan zijn groenvoorziening van bungalowparken, verzorgingshuizen, bedrijfstuinen en interieurbeplanting.

Op een bungalowpark in Hollandscheveld hebben wij vele meerwerkopdrachten uitgevoerd en afgerond, zoals het vervaardigen van een jeu de boulesbaan, het plaatsen van picknicktafels en afvalbakken, het herstellen van verzakte bestrating, het aanvullen van grind rondom de bungalows en het inboeten van ruim 3.000 esdoorns en beuken. Tevens hebben we hier een grote schuur gebouwd, een geluidswal en beplantingsvakken aangelegd.

Binnenafdelingen (*Assemblage, Business Post, Schoonmaak, Horeca*)

Stark voert diverse leerwerktrajecten uit bij de zogeheten Binnenafdelingen. Bij de Assemblage kunnen medewerkers en trajectdeelnemers zich inzetten onder andere voor het monteren van onderdelen van Cv-ketels, maar ook verpakkingswerkzaamheden van diverse consumentenproducten voor onze opdrachtgevers en rantsoenen verpakken voor Defensie. In onze ontwikkelhal kunnen medewerkers bijvoorbeeld ook kleine meubels opknappen welke onze opdrachtgever kan verkopen aan zijn klanten.

Bij Stark leren medewerkers en deelnemers werknemersvaardigheden, zoals op tijd komen, representatief zijn, samenwerken, instructies naleven of vragen stellen bij onduidelijkheid. Voor een steeds grotere groep deelnemers is het van belang meer diversiteit in soort werkzaamheden aan te bieden <<https://hoogeveenschecourant.nl/zakelijk-nieuws/Stark-blijft-zoeken-naar-diversiteit-aan-werkzaamheden-26535643.html>>. Daarom hebben we, naast inpak-, ompak- en assembleerwerk ook steeds vaker technische opdrachten. De zogeheten koebekapboxen zijn hier een mooi voorbeeld van. Dit zijn boxen waarin de hoeven van koeien bekapt kunnen worden. De boxen worden geassembleerd bij Stark afgeleverd en door trajectdeelnemers met feeling voor techniek wordt de bekabeling voor de elektriciteit aangelegd in de boxen. Ook de opdracht die wij uitvoeren voor Defibrion biedt een technische werksoort. Stark assembleert voor Defibrion de kasten voor AED's. In de kasten voor defibrillatoren zit ventilatie en verwarming. De bekabeling hiervoor doen deelnemers in de ontwikkelhal. Zij maken de bekabeling, sluiten de bedrading aan en testen de kasten.

Onze Schoonmaak en Horeca afdeling had een uitdaging in deze corona-tijd. De aangescherpte hygiënemaatregelen vroeg veel van ze. De Schoonmaak ging door, de Horeca moest helaas in bepaalde perioden gesloten worden aangezien de maatregelen omtrent corona geen andere keuze liet.

Ook in het thema Kerst zijn tal van onze medewerkers actief geweest in 2020. Assemblage stelde bijvoorbeeld onze kerstpakketten samen met producten van lokale ondernemers. De Business Post zorgde voor het leveren van wenskaarten en andere post.

Ontwikkeling van de organisatie

We hebben in 2020 verder gewerkt aan onze ontwikkeling. Onderstaande opsomming geeft weer welke opgaven we hebben gehad in de professionalisering van onze organisatie:

- Ontwikkeling van werkbedrijf naar ontwikkelbedrijf, met het project “Stark naar buiten” wordt er in diverse werkgroepen gewerkt. Waarbij we ons willen ontwikkelen voor de brede doelgroep in de Participatie tegen reële tarieven die passen bij de inspanning en het resultaat. Bij dit project zijn ook de gemeenten betrokken;
- Er is gestart met loonwaardemetingen om te komen tot reële tarieven voor medewerkers die gedetacheerd worden;
- De processen zijn beschreven;
- De ICT omgeving is volledig in the cloud omgezet via Microsoft Office 365;
- Diverse aanbestedingen zijn doorlopen en afgerond;
- Uitgangspunten vastgesteld inzake BOR tarieven voor detachering en bestek;
- VCA certificaat opnieuw behaald voor onze werkzaamheden in het groen;
- Rapportage opgesteld inzake trajecten welke maandelijks worden gerapporteerd aan de gemeenten;
- Digitale loonstroken voor ondersteunend personeel zijn ingevoerd;
- Nieuwe werktijdenregeling ingevoerd (ingangsdatum 1 januari 2021);
- De aanschaf van een frankeermachine die ervoor zorgt dat de omzet van de afdeling Business Post rechtstreeks in het boekhoudsysteem geregistreerd kan worden;
- Beleid ontwikkeld voor plaatsonafhankelijk werken, een beleid om het thuiswerken te kunnen faciliteren voor (kantoor)medewerkers;
- Beleid ontwikkeld voor Bring Your Own Device.

Verbinding intern en extern

Verbinding krijgen en houden met interne en externe stakeholders is belangrijk. Voor een jonge organisatie als Stark met diverse uitdagingen zelfs noodzakelijk. Omdat we vanwege corona in 2020 de verbinding vooral op afstand moesten bewerkstellingen, was dit een extra uitdaging. Maar zeker niet onmogelijk.

Voor de interne verbinding is sinds het begin van de coronacrisis directeur Saskia begonnen met afwisselend bloggen en vloggen voor de medewerkers. Deze blogs en vlogs zijn te lezen en volgen via de Stark-app, een digitaal communicatiemiddel binnen Stark. Dit wordt enthousiast ontvangen. Het zorgde in eerste instantie voor verduidelijking van de coronaregels en is gaandeweg uitgebreid tot een volwaardig informatief intern communicatiemiddel. Daarnaast is er voor het collegiaal samenzijn een oplossing gevonden in een tweemaal georganiseerde Facebook-bingo. Dit bleek een laagdrempelige en succesvolle manier om een grote groep medewerkers op een positieve manier te bereiken.

Samen Stark slaat niet alleen op interne, afdelings-overstijgende samenwerking, maar ook op de externe samenwerking die maakt dat Stark haar doelen waar kan maken. Door samen te werken met partners in de arbeidsmarktregio Drenthe, het blijven zoeken naar win-situaties met werkgevers en de verbinding te houden met kennis- en opleidingsinstituten in onze regio zorgen we voor een brede, frisse blik en een oog op de toekomst voor iedereen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Daarnaast communiceren we via sociale media. Stark geniet goede naamsbekendheid in de regio en het sentiment over Stark is positief. Digitaal is dit goed zichtbaar en meetbaar: volgersaantallen op sociale media nemen toe en berichten over de medewerkers van Stark hebben veel weergaven en interactie. Ook de allereerste digitale Open Bedrijvendag van Hoogeveen was een succes getuige het aantal digitale bezoekers.

Corona

Sinds maart 2020 heeft Stark, net als de rest van Nederland, te maken gehad met de coronapandemie. De pandemie heeft grote gevolgen gehad, en heeft het nog steeds, voor onze maatschappij. Stark heeft gedurende het jaar in moeten spelen op de door het Rijk gestelde maatregelen en heeft zich strikt gehouden aan het beleid van het RIVM. Het personeelsbestand van Stark bevat een kwetsbare groep mensen welke onder de zogeheten risicogroep geschaard worden. Dit betekende dat we een grote groep medewerkers niet hebben kunnen laten werken op de werkvloer. Ook inlenende bedrijven hebben moeten inspelen op de maatregelen en hierdoor was het bij een aantal voor onze medewerkers niet toegestaan om aan het werk te gaan. We hebben hier zoveel als mogelijk op ingespeeld door ze ander werk aan te bieden in de vorm van thuiswerk (risicogroep) of intern op een afdeling van Stark.

Ondanks dat we er alles aan hebben gedaan om onze medewerkers een veilige werkplek te bieden, heeft de pandemie impact. Een impact op de medische gezondheid, geestelijke gezondheid, het werkleven en het sociale leven. Voor velen is Stark de plek van contact met anderen. Voor velen is deze pandemie beangstigend. Stark heeft daar aandacht voor, aandacht voor onze medewerkers vinden wij belangrijk.

Het financieel effect van corona wordt besproken in de paragrafen Nettoresultaat en Weerstandsvermogen en risicobeheersing van dit jaarverslag.

Ziekteverzuim en inzetbaarheid

De kwetsbare groep medewerkers welke in termen vanuit het RIVM onder de risicogroep behoren is sinds de start van de coronapandemie niet op de werkvloer geweest. Dit gegeven, circa 20% van de medewerkers, is niet terug te zien in de ziekteverzuimcijfers.

Onderstaande tabellen geven het gemiddeld ziekteverzuim en meldingsfrequentie naar soort dienstverband weer:

Gemiddeld ziekteverzuim per soort dienstverband		
Categorie	2020	2019
Overall	17,2%	15,8%
SW	17,3%	16,5%
Regulier	10,5%	7,8%

Meldingsfrequentie per soort dienstverband		
Categorie	2020	2019
Overall	1,59	1,83
SW	1,61	1,91
Regulier	0,46	1,32

Over het verslagjaar 2020 is het ziekteverzuim 17,2%. Vergeleken met 2019 (15,8%) is het ziekteverzuim met 1,4% gestegen. Dit heeft te maken met de vergrijzing: 308 SW-medewerkers zijn 55 jaar of ouder en het verzuimpercentage van deze groep was in 2020 18%. Het ziekteverzuim van de categorie SW is altijd beduidend hoger dan het ziekteverzuim van de categorie regulier. Al is het ziekteverzuim regulier ook gestegen ten opzichte van 2019. Het ziekteverzuim Regulier is gebaseerd op enkel de dienstverbanden ondersteunend personeel binnen Stark (exclusief personeels-B.V.'s) en betrof in 2020 gemiddeld 9 personen, een kleine populatie.

Stark neemt regelmatig deel aan benchmarks over ziekteverzuim. Daarin valt op dat het verzuim van de categorie SW van Stark over het algemeen iets hoger ligt dan gemiddeld.

Onderstaande tabellen geven het gemiddeld ziekteverzuim naar duur, weer:

Gemiddeld ziekteverzuim naar duur		
Categorie	2020	2019
Kortdurend	0,8%	1,0%
Middellang	2,7%	2,8%
Langdurig	9,1%	7,7%
>1 jaar	4,6%	4,3%
Totaal	17,2%	15,8%

Meldingsfrequentie naar duur		
Categorie	2020	2019
Kortdurend	0,66	0,92
Middellang	0,62	0,66
Langdurig	0,31	0,25
>1 jaar	-	-
Totaal	1,59	1,83

Voor de categorieën in deze tabel verwijzen wij naar de perioden uit de Wet Verbetering Poortwachter¹:

Het kortdurend ziekteverzuim is het meest te beïnvloeden. Ten opzichte van 2019 zien we een kleine verbetering van 0,2% op het kortdurend ziekteverzuim. Het middellange, langdurige en ziekteverzuim langer dan één jaar is niet of nauwelijks meer te beïnvloeden. Met het stijgen van de leeftijd en het verhogen van de pensioengerechtigde leeftijd stijgt het verzuim. De gemiddelde meldingsfrequentie bedraagt 1,59 en is daarmee met 0,24 gedaald ten opzichte van 2019.

¹ Kortdurend ziekteverzuim is korter dan 8 dagen; middellang ziekteverzuim is tussen 8 en 42 dagen; langdurig verzuim is langer dan 43 dagen maar korter dan één jaar; >1 is ziekteverzuim vanaf 1 jaar of langer.

Nettoresultaat

Deze paragraaf gaat in op de financiën. We geven een korte samenvatting van het financieel resultaat, de omzet per gemeente en de gemeentelijke bijdrage.

Algemeen

Het nettoresultaat over 2020 is nihil (begroot: +/- € 692.000) en wijkt hiermee € 692.000 positief af ten opzichte van de begroting. Deze afwijking ontstaat voornamelijk door een hogere Rijksbijdrage ter compensatie voor de effecten van corona. Deze hogere Rijksbijdrage is niet volledig in 2020 besteed en was niet als dekking nodig voor de geleden omzetskorting (totaal effect +/- € 1.100.000).

Ook zonder de corona-middelen van het Rijk heeft Stark een beter resultaat dan begroot behaald, een positief effect ter hoogte van € 229.000. We hebben circa € 50.000 weten te besparen door de automatisering opnieuw aan te besteden. Daarnaast hebben we circa € 50.000 minder beheerskosten besteed dan begroot als gevolg van het vele thuiswerken. In de bijgestelde begroting hadden we reeds een besparing ingeboekt van circa € 90.000. De loonkosten voor Begeleid Werken waren te hoog begroot, dit leverde een besparing op van circa € 210.000. In dit boekjaar is het macro-budget bonus Beschut Werk van 2019 en eerder ten gunste gekomen aan de deelnemende gemeenten. Stark heeft hierdoor een extra bijdrage van circa € 110.000 ontvangen. Daarnaast heeft Stark een dusdanig positief resultaat gehaald, dat de gemeentelijke bijdrage in de exploitatie ten opzichte van de begroting met € 1.200.000 is verlaagd.

Omzet per gemeente

Omzet per gemeente			
	Inwoners-aantal*	Sw-omzet €	Omzet per inwoner €
Hoogeveen	55.699	1.481.204	26,59
Midden-Drenthe	33.185	2.034.079	61,30
De Wolden ¹	24.330	218.150	8,97
Totaal	113.214	3.733.434	

De begroting van de gemeentelijke omzet bedraagt € 3.798.000. De realisatie laat een negatieve afwijking ter hoogte van € 64.566 zien ten opzichte van de begroting.

* op 1 januari 2020 (bron: CBS).

¹Gemeente De Wolden plaatst voor een deel van het werkgebied omzet bij Stark.

Gemeentelijke bijdrage

Gemeentelijke bijdrage	Aja*	gemeentelijke bijdrage	bonus per gemeente	correctie i.v.m. herverdeling bonus per gemeente	totaal te betalen 2020
Hoogeveen	483	855.897	-88.872	173.769	940.793
Midden-Drenthe	105	186.247	-122.045	37.813	102.015
De Wolden	35	61.196	-13.089	12.424	60.532
Totaal	623	1.103.340	-224.006	224.006	1.103.340
Overig (buitengemeenten)	71				
Totaal	694				

* Aja is Arbeidsjaren

De gemeentelijke bijdrage bedraagt, door het positieve exploitatieresultaat, (afgerond) € 1.103.000. Hiermee blijft de algemene bedrijfsreserve conform het niveau van 1 januari 2020.

Corona

In onderstaande tabel zijn de financiële effecten van de coronapandemie, en de bijbehorende maatregelen, op het resultaat van 2020 weergegeven.

Financieel effect corona	Rekening 2020
PBM, desinfectie, hygiëne	27.774
Herinrichting Dieselstraat	18.151
Inhuur derden/materieel	23.565
Terbeschikkingstelling materiaal en ICT omgeving thuiswerk	36.525
Totaal lasten corona in 2020	106.016
Omzetderving detacheringen*	-250.000
Corona-middelen vanuit Rijksbijdrage	1.451.698
Totaal effect baten en lasten corona	1.095.682

* De omzetderving detacheringen is het effect van de coronapandemie op de werkelijke omzet afgezet tegen de begroting na wijziging (beheersbegroting).

Verplichte paragrafen

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op het weerstandsvermogen, de risico's en risicobeheersing, de financiële kengetallen, onderhoud kapitaalgoederen en financiering van Stark.

Weerstandsvermogen en continuïteit

Weerstandscapaciteit en continuïteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de financiële middelen en mogelijkheden om onverwachte, niet begrote kosten te kunnen dekken. Per 1 januari 2019 zijn de bezittingen en schulden van Alescon overgaan naar Stark voor zover deze betrekking hebben op Stark.

Stark heeft bij de oprichting € 2.137.000 reserve meegekregen om toekomstige tegenvallers hiermee af te dekken. Jaarlijks komen de gemeenten en Stark een bijdrage overeen voor de uitgevoerde werkzaamheden in het kader van de Wsw.

De huidige weerstandscapaciteit ziet er als volgt uit:

Weerstandscapaciteit		Rekening
		31-12-2020
(* € 1.000)		
Algemene bedrijfsreserve		1.505

Op grond van de Gemeenschappelijke Regeling Stark en de Wet Gemeenschappelijke Regeling, mede in combinatie met eisen van de Bank Nederlandse Gemeenten worden tekorten van Stark gedekt door de deelnemende gemeenten.

Risico's en risicobeheersing

In deze paragraaf verantwoorden wij de risico's welke wij hebben opgenomen in de primaire begroting 2020.

Opdrachtenportefeuille niet gemeentelijke opdrachtgevers

In de primaire begroting voorzagen we een potentieel risico in een daling van het opdrachterniveau van niet gemeentelijke opdrachtgevers wanneer er een significante wijziging in marktomstandigheden ontstond. Een daling van het opdrachterniveau zou ertoe kunnen leiden dat de brutomarge daalt en daarmee het nettoresultaat. Zoals genoemd in de paragraaf bedrijfsvoering heeft corona ook een financiële impact gehad op Stark. In de brutomarge zien we dat er minder detacheringsoptbrengsten gerealiseerd zijn, doordat een aantal gedetacheerden terugkwamen naar Stark aangezien de inlenende bedrijven vanwege corona-maatregelen hebben moeten treffen.

De Binnenafdelingen en BOR hebben ondanks dat de kwetsbare risicogroep thuis moest blijven vanwege de corona-maatregelen de begrote brutomarge kunnen behalen. Dit heeft vooral te maken met het feit dat Stark nagenoeg het gehele jaar, met strikte naleving van RIVM maatregelen, het pand open heeft kunnen houden.

Het Rijk heeft SW-bedrijven gecompenseerd in de effecten als gevolg van corona. Dit heeft ertoe geleid dat er geen negatief effect zichtbaar is in het nettoresultaat van Stark.

Opdrachtenportefeuille gemeentelijke opdrachtgevers

Een daling in de gemeentelijke omzet zou ertoe leiden dat de brutomarge daalt en daarmee het nettoresultaat van Stark.

De realisatie van de gemeentelijke omzet laat een negatieve afwijking zien ter hoogte van € 64.566. Een procentuele afwijking van 1,7%. Deze negatieve afwijking constateren we met name bij BOR. Het wegvallen van de gemeentelijke omzet bij BOR is opgevuld met private omzet. Hierdoor ontstaat er geen effect op de totale brutomarge van BOR.

Budgetontwikkeling

In de primaire begroting 2020 is de Rijksbijdrage gebaseerd op het bedrag per SE in de septembercirculaire van 2018. De definitieve Rijksbijdrage werd vastgesteld in mei 2020.

In de meicirculaire 2020 is een loon- en prijscompensatie opgenomen voor de stijging in loonkosten van Wsw-personeel. Daarnaast is de krimp in de Wsw-populatie minder groot dan in de primaire begroting was opgenomen. Deze factoren hebben geresulteerd in een positief effect op de (begrote) Rijksbijdrage.

Toekomstige huurlasten

Ten tijde van het opstellen van de primaire begroting 2020 was er nog geen vooruitzicht op de toekomstige huisvesting van Stark. De huurovereenkomst inzake het pand aan de Dieselstraat in Hoogeveen verliep medio 2020, met de mogelijkheid tot verlenging van telkens een jaar.

Op 25 februari 2020 heeft het bestuur besloten dat Stark een andere huisvesting gaat zoeken. De Dieselstraat voldoet niet meer aan de energie-vereisten. De renovatie van de Dieselstraat zal, ook in oog op de toekomst, niet rendabel zijn voor Stark. In welke uitvoeringsvorm de nieuwe huisvesting voor Stark eruit gaat zien, zal in het eerste kwartaal van 2021 worden bepaald.

Risicobeheersing

Op 25 februari 2020 zijn er een aantal beheersmaatregelen afgesproken tussen directie en het bestuur. Deze beheersmaatregelen zijn getroffen om de gemeentelijke bijdrage zo laag mogelijk te houden en onze weerstand te vergroten. De beheersmaatregelen betreffen verhogen van onze omzet door reële tarieven te vragen op basis van loonwaarden van onze medewerkers, uitvoering van commerciële activiteiten in de vorm van meer en andere diensten voor het UWV, werkgevers en gemeenten buiten de gemeenschappelijke regeling en detachering van ondersteunend personeel.

Daarnaast beogen we kostenverlaging door waar mogelijk processen te robotiseren, huisvesting te realiseren in een energieneutraal (en kleiner) pand.

In 2021 gaat Stark een nader gespecificeerde risicoanalyse uitvoeren om te bepalen of de algemene bedrijfsreserve dekkend is.

Financiële kengetallen

Onderstaande kengetallen zijn er op gericht om op eenvoudige wijze inzicht te geven in de financiële positie (en het verloop daarvan) van Stark.

Financiële kengetallen:	Rekening 31-12-2020	Rekening 1-1-2020
Netto schuldquote	20,76%	24,06%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	20,76%	24,06%
Solvabiliteitsratio	27%	29%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.
Structurele exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.

Netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen.

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

De solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin Stark in staat is haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal.

Lopende rechtsgeschillen

Stark heeft geen in behandeling zijnde zaken, voor zover nu kan worden ingeschat, waarmee een materieel belang gemoeid is, danwel het daarmee gemoeide belang niet is vast te stellen.

Onderhoud kapitaalgoederen

Stark heeft geen meerjarig onderhoudsplan voor haar gebouwen. Als gevolg hiervan worden jaarlijks alle onderhoudsuitgaven ten laste van de exploitatie gebracht.

Financiering

Op grond van de Wet Financiering Decentrale Overheden (wet FIDO) dient een treasuryparagraaf bij het jaarverslag te worden toegevoegd. Het algemene beleid betreffende de uitvoering van de treasuryfunctie is neergelegd in het treasurystatuut, deze is vastgesteld in de bestuursvergadering van 25 januari 2019. Het treasurybeleid is gericht op het minimaliseren van de financiële risico's en binnen de geldende kaders een zo optimaal mogelijk rendement te behalen.

Kasgeldlimiet

In de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) is opgenomen dat onder andere gemeenschappelijke regelingen een kasgeldlimiet opgenomen. Hiermee wordt een maximum gesteld aan de netto vlottende schuld, oftewel de netto kortlopende schuld. Het kasgeldlimiet voor Stark bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal (oftewel begrote lasten), conform de Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden (Ufdo).

Onderstaande tabel geeft de werkelijke omvang van de kasgeldlimiet weer:

Kasgeldlimiet		31-12-2020
(* € 1.000)		
	Omvang van de begroting per 1 januari (= grondslag)	27.719
	Omvang kasgeldlimiet	
1.	Toegepaste kasgeldlimiet	
	in procenten van de grondslag	8,2%
	in een bedrag	2.273
2.	Omvang vlottende korte schuld	
	Opgenomen gelden korter dan 1 jaar	0
	Schuld in rekening-courant	0
	Gestorte gelden door derden korter dan 1 jaar	0
	Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0
3.	Vlottende middelen	
	Contante in kas	0
	Tegoeden in rekening-courant	59
	Overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	0
4.	Toets kasgeldlimiet	
	Totaal netto vlottende schuld (2 - 3)	-59
	Toegepaste kasgeldlimiet (1)	2.273
	Ruimte (+) c.q. overschrijding (-) (1 - 4)	2.332

Renterisiconorm

De jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen mogen, conform de wet Ufdo, niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. In onderstaande tabel is de berekening van de renterisiconorm weergegeven:

Renterisiconorm		31-12-2020
(* € 1.000)		
Basisgegevens		
1.	Renteherziening op vaste schuld o/g	0
2.	Betaalde aflossingen	553
3.	Renterisico (1 + 2)	553
4.	Renterisiconorm	5.544
5a.	Ruimte onder renterisiconorm (4 > 3)	4.991
5b.	Overschrijding renterisiconorm (3 > 4)	0
Berekening renterisiconorm		
4a.	Totale lasten op de begroting	27.719
4b.	Het bij Ministeriële regeling vastgestelde %	20%
4.	Renterisiconorm (4a x 4b/100)	5.544

Jaarrekening

Balans

Onderstaand een weergave van de balans ultimo 2020, vóór resultaatbestemming:

Activa	31-12-2020	31-12-2019
(* € 1.000)		
Vaste activa		
<i>Materiële vaste activa</i>		
Investerings met economisch nut	1.173	1.415
<i>Financiële vaste activa</i>		
Deelnemingen	1.720	1.777
	2.893	3.192
Vlottende activa		
<i>Uitzettingen met een rente-typische periode korter dan één jaar</i>		
Uitzettingen	1.824	1.544
Liquide middelen	59	3
Overlopende activa	733	399
	2.616	1.945
Totaal activa	5.508	5.138

Passiva	31-12-2020	31-12-2019
(* € 1.000)		
Vaste Passiva		
<i>Eigen vermogen</i>		
Algemene bedrijfsreserve	1.505	1.505
Nog te bestemmen resultaat	0	0
	1.505	1.505
<i>Vaste schulden met een rente-typische looptijd van één jaar of langer</i>		
Onderhandse leningen van binnenlandse banken	1.005	1.558
	1.005	1.558
Vlottende Passiva		
<i>Netto vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar</i>		
Overige schulden	1.994	1.874
Overlopende passiva	1.005	201
	2.999	2.074
Totaal passiva	5.508	5.137

Overzicht van Baten en Lasten

Onderstaand een weergave van het overzicht van Baten en Lasten van 2020 vergeleken met de begroting 2020:

	Rekening 2020	Begroting 2020	Rekening 2019	Begroting 2019
(* € 1.000)				
Bruto-omzet	7.598	7.652	7.870	7.489
Overige opbrengsten	250	265	424	399
Rijksbijdrage	20.127	16.878	19.092	18.056
Gemeentelijke bijdrage	2.131	3.095	2.670	2.609
Baten	30.106	27.890	30.055	28.554
Inkoopwaarde van de omzet	911	863	860	878
Personeelskosten begeleidend personeel	4.049	4.062	4.055	3.880
Personeelskosten SW & Beschut Werken	22.375	20.760	22.687	21.693
Afschrijvingskosten	372	296	291	296
Huisvestingskosten	993	1.098	1.265	1.256
Indirecte productiekosten	883	851	860	906
Beheerskosten	370	575	407	593
Kosten afsplitsing	34	0	179	200
Financiële lasten	62	77	85	79
Resultaat deelnemingen	58	0	0	0
Lasten	30.106	28.582	30.687	29.780
Resultaat	0	-692	-632	-1.226

Waarderingsgrondslagen

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening en bepaling van het resultaat

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Voor zover het BBV niet anders voorschrijft, zijn baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi-) publieke sector (WNT) heeft de organisatie zich gehouden aan de WNT en deze als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

Overhead

Om meer inzicht te geven over de totale overheadkosten is met ingang van 2017 voorgeschreven dat in de jaarrekening een apart overzicht moet worden opgenomen van de overheadkosten. Hierbij zijn de overheadkosten in het BBV gedefinieerd als alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Continuïteit

Hoewel de gevolgen van het corona virus onzeker zijn, zijn wij op dit moment niet van mening dat de gevolgen een materieel negatief effect zullen hebben op onze financiële conditie of liquiditeit. De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de organisatie.

Bijdragen gemeenten

Dit betreft de bijdragen van de deelnemende gemeenten voor dit programma. De deelnemende gemeenten zullen ervoor zorgdragen dat de organisatie te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.

Grondslagen voor waardering van de activa en de passiva

Materiële vaste activa

De waardering van de materiële vaste activa is gebaseerd op de historische kostprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. Op alle materiële vaste activa wordt lineair afgeschreven met een ondergrens van € 5.000, waarbij uitgegaan wordt van de verwachte levensduur. Afwijkend op deze basisregel is de grond waarop niet wordt afgeschreven. In geval van duurzame waardevermindering wordt de waardevermindering direct verwerkt in de vorm van versnelde afschrijving.

Voor de diverse actiefposten gelden de volgende afschrijvingstermijnen:

	Afschrijvingstermijn
Agio en disagio	5 jaar
Geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling	5 jaar
Grond	Geen afschrijving
Terrein	Geen afschrijving
Voorziening terreinen	10 jaar
Gebouwen	Nieuwbouw 40 jaar, bestaande bouw 25 jaar
Installaties	15 jaar
Machines, apparatuur, vervoermiddelen	7-10 jaar
Inventaris	5 – 10 jaar
Computerapparatuur	maximaal 5 jaar

Financiële vaste activa

Deelnemingen worden opgenomen tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde.

Uitzettingen

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid kan een voorziening worden getroffen. De waardering van deze voorziening wordt beoordeeld door een controle van de openstaande debiteurenposten op vermoedelijke oninbaarheid. Vorderingen ouder dan zes maanden worden door de voorziening gedekt, evenals bijzondere posten.

Liquide middelen

De liquide middelen wordt opgenomen tegen de nominale waarde.

Vaste schulden

De vaste schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde, verminderd met de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de Algemene bedrijfsreserve en het gerealiseerd resultaat. Batige saldi van het overzicht van baten en lasten worden toegevoegd aan de Algemene bedrijfsreserve. Nadelige saldi worden gedekt uit deze reserve.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van

grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in de toekomstige periode waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Toelichting op de Balans

Activa

Vaste activa

Het overzicht van de materiële vaste activa bestaat uit de boekwaarde van de investeringen met economisch nut en kan per balansdatum als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2020	31-12-2019
(* € 1.000)		
Boekwaarde 1 januari	1.415	0
Bij: Investerings	133	1.728
Af: Desinvesteringen	2	5
Af: Afschrijvingen	373	308
Boekwaarde 31 december	1.173	1.415

De verloopstaat van de materiële vaste activa is als volgt:

	Boekwaarde	In-	Desin-	Af-	Boekwaarde
	31-12-2019	vesteringen	vesteringen	schrijvingen	31-12-2020
(* € 1.000)					
Grond en terreinen	2	0	0	-2	0
Gebouwen	352	0	0	-84	268
Machines, installaties en werktuigen	1.028	99	-2	-271	855
Vervoermiddelen	0	0	0	0	0
Overige materiële vaste activa	33	33	0	-16	50
Totaal	1.415	133	-2	-373	1.173

In 2020 is een bedrag van € 133.000 geïnvesteerd. De investeringen zijn gedaan in het materieel voor de afdelingen groenvoorziening en postbezorging. Ook is er geïnvesteerd in meubilair voor de productieafdelingen en in robotsoftware voor de urenregistratie.

In 2020 is er voor € 2.000 gedesinvesteerd en voor € 373.000 afgeschreven. De desinvesteringen hebben betrekking op de vervanging van materieel. Daarnaast zijn vooruitlopend op de verhuizing naar een ander pand, activa versneld afgeschreven, die niet

meeverhuizen. De boekwaarde per ultimo 2020 is € 1.173.000. Stark heeft geen investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven zoals riolering, afvalstoffen, begraafplaatsen, enzovoort. De duurzame waardeverminderingen op de investeringen zijn € 77.000 en de bijdrage van derden op investeringen zijn nul.

Financiële vaste activa

Deelnemingen

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2020 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

	31-12-2020	31-12-2019
(* € 1.000)		
Kapitaalverstrekking aan:		
Deelneming SSP B.V.	1.720	1.777
Boekwaarde 31 december	1.720	1.777

De aandelen van SSP zijn bij de splitsing van Alescon overgedragen tegen nettovermogenswaarde. De waarde van de deelnemingen ultimo 2020 is gedaald met € 57.000. Deze daling is ontstaan door de verkoop van de aandelen van ALMED Assembling B.V..

Vlottende activa

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder worden als volgt gespecificeerd:

	31-12-2020	31-12-2019
(* € 1.000)		
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	830	0
Vorderingen op openbare lichamen	274	377
Overige vorderingen	687	1.132
Overige uitzettingen	33	35
Saldo per 31 december	1.824	1.544

Uitzettingen in 's Rijks schatkist

Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtoollige middelen in de Rijksschatkist aan te houden.

De uitzettingen bij het Rijk zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2020	31-12-2019
(* € 1.000)		
Rekening courant met het Rijk	830	0
Saldo per 31 december	830	0

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000) Verslagjaar 2020					
(1)	Drempelbedrag	250	250	250	250
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	19	20	2	10
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	231	230	248	240
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	2.995	2.995	2.995	2.995
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	2.995	2.995	2.995	2.995
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	0	0	0	0
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	250	250	250	250
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	1.705	1.799	198	902
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	19	20	2	10

Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, dat buiten de schatkist mag worden gehouden. De drempel is 0,75%

van het begrotingstotaal, als het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen met een minimum van € 250.000. De drempel voor Stark, bedraagt € 250.000 (0,75% van € 2.995.000 < € 250.000).

Vorderingen op openbare lichamen

De vorderingen op openbare lichamen zijn de vorderingen op de deelnemende gemeenten die als volgt zijn gespecificeerd:

	31-12-2020	31-12-2019
(* € 1.000)		
Nog te vorderen Rijksbijdrage	0	109
Doorbelasting collectief vervoer	79	74
Nog te vorderen bonus Beschut Werk	0	90
Nog te ontvangen begeleidingskosten en loonkostensubsidie	195	104
Saldo per 31 december	274	377

Overige vorderingen

De overige vorderingen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2020	31-12-2019
(* € 1.000)		
Handelsdebiteuren	581	1080
Te vorderen BTW	105	52
Saldo per 31 december	687	1.132

De overige vorderingen bevatten de vorderingen op handelsdebiteuren en de te vorderen BTW van het vierde kwartaal. De te vorderen handelsdebiteuren is inclusief het te vorderen bedrag op de deelnemingen ad € 24.469.

Overige uitzettingen

De overige uitzettingen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2020	31-12-2019
(* € 1.000)		
Te vorderen werknemersregeling	33	35
Saldo per 31 december	33	35

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	31-12-2020	31-12-2019
(* € 1.000)		
Kas	0	3
Bank	59	0
Saldo per 31 december	59	3

De kredietlimiet op de rekening-courant bij de BNG is € 3.000.000.

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt worden onderscheiden:

	31-12-2020	31-12-2019
(* € 1.000)		
Nog te ontvangen bedragen	598	257
Vooruitbetaalde kosten	135	142
Saldo per 31 december	733	399

De nog te ontvangen bedragen van € 598.000 zijn onder andere het te vorderen bedrag Lage Inkomensvoordeel 2020 van € 247.000, de nog te factureren vergoedingen van detacheringen (€ 40.000) en nog te factureren vergoedingen aan deelnemingen (€ 272.000). De vooruitbetaalde kosten van € 135.000 bestaan onder andere uit vooruitbetaalde premies voor ziektekosten (€ 72.000), vooruitbetaalde kosten voor automatisering (€ 44.000) en vooruitbetaalde huren (€ 11.000).

Passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen wordt als volgt weergegeven:

	31-12-2020	31-12-2019
(* € 1.000)		
Algemene bedrijfsreserve	1.505	1.505
Saldo per 31 december	1.505	1.505

Het resultaat over 2020 is nihil. De bestemming van het resultaat wordt in de bestuursvergadering vastgesteld.

Vaste schulden met een rente-typische looptijd van één jaar of langer

De onderverdeling van de vaste schulden met een rente-typische looptijd van één jaar of langer is als volgt:

	31-12-2020	31-12-2019
(* € 1.000)		
Onderhandse leningen van binnenlandse banken	1.005	1.558
Saldo per 31 december	1.005	1.558

Onderhandse leningen van binnenlandse banken

In het hierna opgenomen verloopoverzicht worden de onderhandse leningen van banken over de jaren 2020 en 2019 weergegeven:

	2020	2019
(* € 1.000)		
Saldo per 1 januari	1.558	2.111
Af: reguliere aflossingen	553	553
Bij: nieuwe lening	0	0
Saldo per 31 december	1.005	1.558

De jaarlijkse aflossing bedraagt in 2020 € 553.000. De totale rentelast voor deze onderhandse leningen van binnenlandse banken met een looptijd langer dan één jaar bedraagt in 2020 € 62.000.

Netto vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar

Onder de netto vlottende schulden met een rente typische looptijd van één jaar of korter zijn opgenomen:

	31-12-2020	31-12-2019
(* € 1.000)		
Overige schulden	1.994	1.874
Overlopende passiva	1.005	201
Saldo per 31 december	2.999	2.074

In onderstaand overzicht worden de overige schulden gespecificeerd:

	31-12-2020	31-12-2019
(* € 1.000)		
Crediteuren	1.255	968
Af te dragen belastingen	496	689
Af te dragen premies	0	2
Rente leningen	41	51
Nettolonen en transitievergoedingen	201	163
Saldo per 31 december	1.994	1.874

De af te dragen belastingen bevat de belasting voor de loonheffing.

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

	31-12-2020	31-12-2019
(* € 1.000)		
Nog te betalen Gemeentelijke bijdrage	897	0
Nog te betalen personeelskosten - inhuur derden	15	34
Nog te betalen personeelskosten - overig	1	4
Nog te betalen vervoerskosten	9	10
Nog te betalen gas en electra	22	25
Nog te betalen accountantskosten	0	13
Nog te betalen frictiekosten	10	64
Nog te betalen inkoopwaarde van de omzet	16	14
Nog te betalen overige kosten	21	12
Vooruit ontvangen bonus telefonie	10	19
Vooruit ontvangen omzet	4	6
Saldo per 31 december	1.005	201

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Stark is voor de komende jaren gebonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen.

- Huurovereenkomsten: 2021 voor een bedrag van € 186.500; 2022 € 80.000.
- Leaseovereenkomsten: 2021 voor een bedrag van € 80.000; 2022 € 17.500; 2023 € 6.000

Gebeurtenissen na balansdatum

Voor Stark zijn er geen gebeurtenissen na balansdatum te melden.

Vennootschapsbelasting

Stark streeft naar een subjectieve vrijstelling van de vennootschapsbelasting. Om die reden is het resultaat van de vennootschapsbelasting nul.

Toelichting overzicht van Baten & Lasten

In de toelichting wordt nader ingegaan op de analyse van de afwijking tussen begroting en jaarrekening.

Baten

Brutomarge

De brutomarge bestaat uit de omzet minus de inkoopwaarde van de omzet. In onderstaand overzicht wordt de brutomarge in totaal weergegeven:

	Rekening 2020	Begroting 2020	Afwijking 2020	Rekening 2019
(bedragen * € 1.000)				
Bruto omzet	7.598	7.652	-54	7.870
Inkoopwaarde van de omzet	-911	-863	48	-860
Totaal	6.687	6.789	-102	7.010

In onderstaand overzicht wordt de brutomarge per rubriek weergegeven:

	Rekening 2020	Begroting 2020	Afwijking 2020	Rekening 2019
(bedragen * € 1.000)				
Leer/werk bedrijf excl BOR	1.484	1.489	-5	1.707
BOR	2.928	2.968	-40	2.930
Detacheringen	1.720	1.919	-199	1.821
Externe markt (trajecten e.d.)	437	375	62	477
Overige	118	38	80	75
Totaal	6.687	6.789	-102	7.010

Stark heeft in 2020 een brutomarge van € 6.687.000 gerealiseerd. Dit is € 102.000 lager dan verwacht. Het leer/werk bedrijf heeft een brutomarge gerealiseerd volgens begroting. De brutomarge bij BOR is gelijk aan de gerealiseerde brutomarge in 2019, wel licht onder begroting. Ondanks corona zijn de projecten bij het leer/werk bedrijf en BOR doorgegaan. Bij detacheringen is een lagere brutomarge gerealiseerd door de invloed van de corona pandemie. Er konden minder medewerkers worden gedetacheerd en er zijn minder uren gerealiseerd.

De omzet in de externe markt is hoger dan begroot en komt 17% hoger uit. De overige brutomarge betreft doorbelastingen van de ondersteunende afdelingen aan de deelnemingen.

Overige opbrengsten

De overige opbrengsten worden in onderstaand overzicht weergegeven:

	Rekening 2020	Begroting 2020	Rekening 2019
(* € 1.000)			
Opbrengsten verhuur	250	265	424
Totaal	250	265	424

De (onder-) huuropbrengsten zijn lager uitgevallen dan begroot, omdat vanaf juli 2020 het pand aan de Dieselstraat niet meer wordt onderverhuurd.

Gemeentelijke bijdrage

Onderstaand een weergave van de gemeentelijke bijdrage:

	Rekening 2020	Begroting 2020	Rekening 2019
(* € 1.000)			
Gemeentelijke bijdrage Participatiewet	1.103	2.303	2.000
Bijdrage Beschut	771	644	498
Bijdrage collectief vervoer gemeente	220	148	149
Loonkostensubsidie BAB	36	0	23
Totaal	2.131	3.095	2.670

Zoals in het bedrijfsplan van Stark is vastgesteld blijft de gemeentelijk bijdrage binnen € 2.000.000. De bijdrage Beschut Werk is € 164.000 hoger omdat het macrobudget Bonus Beschut Werk over 2019 en eerder ten gunste is gekomen van 2020. Daarnaast zijn er meer personen geplaatst dan begroot.

Rijksbijdrage

De bijdrage van het Rijk is als volgt:

	Rekening 2020	Begroting 2020	Rekening 2019
(* € 1.000)			
Bijdrage WSW	20.143	16.878	19.101
Bijdrage buitengemeente	-16	0	-9
Totaal	20.127	16.878	19.092

De Rijksbijdrage is gebaseerd op de septembercirculaire uit 2020 (versie 15 september). De Rijksbijdrage is hoger dan begroot (€ 3.265.000). Deze hogere Rijksbijdrage bestaat voor een bedrag van € 1.452.000 uit een tegemoetkoming in de kosten voor corona maatregelen en lagere omzet. In 2020 zijn er medewerkers naadloos overgegaan (-€ 16.000) naar een buitengemeente en andersom.

Lasten

Personeelskosten begeleidend personeel

De specificatie van de personeelskosten begeleidend personeel is als volgt:

	Rekening 2020	Begroting 2020	Rekening 2019
(* € 1.000)			
Loonkosten ambtenaren	588	627	589
Personeel van derden	3.434	3.406	3.438
Assessment / potentieelonderzoeken	1	4	2
Overige secundaire personeelslasten	26	25	25
Totaal	4.049	4.062	4.055

De personeelskosten voor begeleidend personeel zijn € 13.000 binnen begroting gebleven. Het (regulier) begeleidend personeel bestaat voor een klein deel uit ambtenaren in loondienst bij Stark. Daarnaast wordt het begeleidend personeel ingeleend via de personeel-B.V.'s. Een aantal functies die eerst tijdelijk door payroll of via een uitzendorganisatie zijn ingeleend, zijn ingevuld door medewerkers via de personeel-B.V.'s. Eind 2020 heeft binnen het management team een herindeling van taken plaatsgevonden. Daarnaast zijn een accountmanager en controller aangenomen.

Loonkosten SW en Beschut werken

De loonkosten SW en Beschut werken worden in onderstaand overzicht gespecificeerd:

	Rekening 2020	Begroting 2020	Rekening 2019
(* € 1.000)			
Loonkosten SW	19.817	18.063	20.410
Vorming en opleiding	64	72	61
Geneeskundige zorg en arbo	162	124	139
Reiskosten	387	347	334
Kosten werkkleding	75	96	65
Secundaire personele lasten	136	130	133
Begeleid Werken	1.099	1.464	1.217
Beschut Werken	635	464	328
Totaal	22.375	20.760	22.687

De loonkosten SW wijken € 1.615.000 negatief af van de begroting. De afwijking is ontstaan door een aantal oorzaken. Bij de begroting van 2020 is met minder fte SW medewerkers rekening gehouden, dan in dienst bij Stark. Daarnaast is er sprake van een loonstijging volgens CAO. Hier staat ook een hogere Rijksbijdrage tegenover.

De andere oorzaak is een uitstroom van medewerkers met een transitievergoeding van een bedrag van € 257.000. De verwachting is dat in 2021 een bedrag voor deze transitievergoedingen van het UWV kan worden teruggevorderd. De loonkosten voor Begeleid Werken zijn € 365.000 lager dan begroot. Bij de splitsing van Alescon zijn de gemiddelde loonkosten voor Begeleid Werken te hoog opgenomen in de begroting.

De loonkosten voor Beschut Werken zijn € 171.000 hoger dan begroot doordat er meer personen geplaatst zijn dan in de begroting rekening mee is gehouden.

Afschrijvingen

De afschrijvingen worden als volgt onderverdeeld:

	Rekening 2020	Begroting 2020	Rekening 2019
(* € 1.000)			
Afschrijvingskosten Voorziening Terreinen	2	2	2
Afschrijvingskosten Gebouwen	84	40	42
Afschrijvingskosten Installaties, machines en werktuigen	269	222	229
Afschrijvingskosten Vervoermiddelen	0	1	1
Afschrijvingskosten Overige activa	17	30	17
Totaal	372	296	291

De afschrijvingen zijn € 76.000 hoger dan begroot. Vooruitlopend op de verhuizing naar een ander pand, zijn de activa die niet meeverhuizen, versneld afgeschreven.

Huisvestingskosten

In onderstaand overzicht worden de huisvestingskosten gespecificeerd:

	Rekening 2020	Begroting 2020	Rekening 2019
(* € 1.000)			
Huur gebouwen en opslag	480	589	705
Onderhoud gebouwen en installaties	108	129	129
Gas, water en elektra	279	211	268
Belastingen en verzekeringen	35	34	26
Schoonmaak en hygiëne	73	124	121
Overige kosten	18	11	15
Totaal	993	1.098	1.265

De huisvestingskosten laten een onderschrijding zien van € 105.000. Deze afwijking wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere huurkosten. Sinds 1 juli 2020 wordt het pand aan de Dieselstraat niet meer onderverhuurd. De kosten voor gas, water en elektra zijn hoger dan begroot (€ 68.000). Het pand aan de Dieselstraat heeft een hoog energieverbruik. Er wordt niet meer in geïnvesteerd vanwege de keuze te verhuizen naar een ander pand. Over het algemeen is minder aan huisvestingskosten uitgegeven dan begroot. Er zijn minder kosten besteed aan groenonderhoud en gladheidsbestrijding (€ 21.000). De kosten van schoonmaak zijn gedaald (€ 51.000).

Indirecte productiekosten

De specificatie van de indirecte productiekosten wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Rekening 2020	Begroting 2020	Rekening 2019
(* € 1.000)			
Huur en lease bedrijfsmiddelen	183	146	172
Transportkosten	216	261	255
Onderhoud machines, schaftwagens en inventaris	337	312	304
Kosten ontwikkeling en inrichting	20	6	14
Milieubelasting	46	24	32
Gebruik gereedschap	12	26	14
Overige indirecte productiekosten	68	77	70
Totaal	883	851	860

De totale indirecte productiekosten zijn € 32.000 hoger dan begroot. De kosten voor huur en lease bedrijfsmiddelen zijn € 37.000 hoger dan begroot, omdat er in de begroting een lager aantal huurauto's zijn meegenomen dan er aanwezig waren. De transportkosten zijn gedaald, omdat er minder brandstofkosten waren (€ 28.000) en er minder onderhoud voor transportmiddelen nodig was (€ 10.000). De onderhoudskosten van machines waren hoger dan begroot (€ 18.000). Door herinrichting van de productiehallen zijn de kosten voor ontwikkeling en inrichting € 14.000 hoger dan de begroting. De post milieubelasting bestaat uit verwerking van bedrijfsafval, er is meer afval afgevoerd (€ 22.000). Het gebruik van gereedschap en de overige indirecte productiekosten zijn onder begroting gebleven (€ 23.000).

Beheerskosten

De beheerskosten worden als volgt onderverdeeld:

	Rekening 2020	Begroting 2020	Rekening 2019
(* € 1.000)			
Reclame, PR en acquisitie	7	33	4
Telefoon en communicatie	54	67	30
Onderhoud en automatisering	248	277	236
Kantoorbenodigdheden en porti	15	33	42
Abonnementen en contributies	23	72	34
Vergader- en representatiekosten	2	43	27
Overige kosten	20	49	34
Totaal	370	575	407

De totale beheerskosten zijn € 205.000 lager dan begroot. Er zijn minder kosten gemaakt voor reclame, PR en acquisitie dan begroot (€ 26.000). Er is een Stark-app ontwikkeld om de medewerkers digitaal te informeren. Door het thuiswerken van de ondersteunende medewerkers zijn er minder kosten geweest voor telefonie, kantoorbenodigdheden en vergader- en representatiekosten, totaal € 72.000 minder dan begroot. De kosten voor

onderhoud en automatisering zijn € 29.000 lager dan begroot. Door een aanbesteding hebben we onze ICT-kosten kunnen verlagen. Er is een opschoningsslag gemaakt in de abonnementen en contributies (€ 49.000 onder begroting).

Kosten afsplitsing

De kosten sociaalplan en frictiekosten worden in onderstaand overzicht weergegeven:

	Rekening 2020	Begroting 2020	Rekening 2019
(* € 1.000)			
Kosten afsplitsing	34	0	179
Totaal	34	0	179

De kosten van de afsplitsing zijn éénmalige kosten. Deze kosten zijn gemaakt in verband met de doorontwikkeling van de organisatie. Er zijn adviezen gegeven voor projectoptimalisatie en informatiestrategie.

Financiële lasten

In onderstaand overzicht worden de financiële lasten gespecificeerd:

	Rekening 2020	Begroting 2020	Rekening 2019
(* € 1.000)			
Rente leningen	62	77	85
Totaal	62	77	85

De rente van de leningen is € 15.000 lager dan verwacht bij het opstellen van de begroting.

Resultaat deelnemingen

Het resultaat van de deelnemingen wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Stark Sales & Participation (SSP) B.V.	Rekening 2020	Begroting 2020	Rekening 2019
(*x €1.000)			
Resultaat deelnemingen	58	0	0
Totaal	58	0	0

Het negatieve resultaat uit de deelneming SSP is ontstaan door de verkoop van de aandelen van ALMED Assembling B.V..

Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen (WNT)

De WNT (wet sinds 2013) is van toepassing voor Stark. Conform de beleidsregels toepassing WNT staat in onderstaande tabel voor alle topfunctionarissen de voorgeschreven informatie opgenomen. Voor Stark is het algemene bezoldigingsmaximum van toepassing (2020: € 201.000).

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

bedragen x € 1.000	2020 S. Hertog	2019 S. Hertog
Functiegegevens	Directeur	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 –31/12	01/01 –31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 92.670	€ 91.611
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 7.701	€ 6.951
<i>Subtotaal</i>	€ 100.372	€ 98.562
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 201.000	€ 194.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0	€ 0
Totale bezoldiging	€ 100.372	€ 98.562
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

naam topfunctionaris	functie	periode
A. Snijders	Voorzitter bestuur	01/01-15/06
H. Mulder	Lid van het bestuur (waarnemend voorzitter)	01/01-31/12
R. de Groot	Lid van het bestuur	01/01-31/12
J. van der Heide	Lid van het bestuur	01/01-02/07
K. Loohuis	Lid van het bestuur	01/01-31/12
J. Schipper	Lid van het bestuur	01/01-31/12
G. Vos	Lid van het bestuur	17/09-05/10
J. Zwiers	Lid van het bestuur	06/10-31/12
J.H. Batelaan	Lid van het bestuur	06/10-31/12

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

Rechtmatigheid

Rechtmatigheid is het in overeenstemming met de begroting en de geldende wettelijke regelingen handelen. Op grond van artikel 213 Gemeentewet is in het kader van de jaarrekening onderzoek naar getrouwheid en rechtmatigheid verricht. De accountant geeft een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening als geheel en een oordeel over rechtmatigheid bij de totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties. De accountant heeft bij het oordeel over de rechtmatigheid gesteund op de waarborgen van de organisatie op het vlak van de naleving van de in- en externe regelgeving.

Normenkader

Het normenkader is door het bestuur voor kennisgeving aangenomen. Het normenkader geeft de bestaande externe wet- en regelgeving, verordeningen en besluiten van het bestuur weer voor zover die bepalingen bevatten over financiële beheershandelingen.

Begrotingsrechtmatigheid

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten zijn de cijfermatige afwijkingen toegelicht in relatie tot de begroting voor 2020.

Onderstaand het overzicht met de staat van baten en lasten en begroting 2020 ter beoordeling van de analyse op de afwijkingen en begrotingsrechtmatigheid:

	Rekening 2020	Primaire begroting 2020	Afwijking	Rekening 2019	Primaire begroting 2019
(* € 1.000)					
Bruto-omzet	7.598	7.652	-54	7.870	7.489
Overige Opbrengsten	250	265	-15	424	399
Gemeentelijke bijdrage	2.131	3.095	-964	2.670	2.609
Rijksbijdrage	20.127	16.878	3.249	19.092	18.056
Baten	30.106	27.890	2.216	30.055	28.554
Inkoopwaarde van de omzet	911	863	-48	860	878
Personeelskosten begeleidend personeel	4.049	4.062	13	4.055	3.880
Personeelskosten SW & Beschut Werken	22.375	20.760	-1.615	22.687	21.693
Afschrijvingskosten	372	296	-76	291	296
Huisvestingskosten	993	1.098	105	1.265	1.256
Indirecte productiekosten	883	851	-32	860	906
Beheerskosten	370	575	205	407	593
Kosten afsplitsing	34	0	-34	179	200
Financiële lasten	62	77	15	85	79
Resultaat deelnemingen	58	0	-58	0	0
Lasten	30.106	28.582	-1.524	30.687	29.780
Resultaat	0	-692	692	-632	-1.226

De staat van baten & lasten laat nihil resultaat zien. Dit resultaat is € 692.000 hoger dan bij het opstellen van de begroting werd verwacht. De personeelskosten SW en Beschut Werken wijken af van de primaire begroting. Hier tegenover staan compenserende baten van het Rijk. Er is geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid.

Bijlage: verdeling taakvelden

Taakveld 0.4 Overhead

Het onderstaande overzicht laat een weergave zien van het taakveld 0.4 overhead:

(* € 1.000)	Realisatie 2020	Realisatie 2019
<i>Bruto omzet</i>	118	75
<i>Inkoopwaarde van de omzet</i>	0	0
Bruto marge	118	75
Overige opbrengsten	50	85
Baten	168	160
Personeelskosten begeleidend personeel	1.870	1.944
Afschrijvingskosten	126	60
Huisvestingskosten	146	137
Indirecte productiekosten	11	0
Beheerskosten	329	355
Kosten afsplitsing	32	90
Financiële lasten	30	41
Resultaat deelneming	58	0
Lasten	2.602	2.627
Resultaat	-2.434	-2.467

Als overheadkosten zijn de kosten opgenomen die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Brutomarge:

De brutomarge is een doorbelasting van werkzaamheden van de afdeling Finance aan de deelnemingen.

Personeelskosten begeleiding overhead:

De afdeling Middelen, waaronder Directie, Finance, HRM, Kwaliteit, Administratie, Inkoop en Huisvesting. Daarnaast de managers van de diverse leerwerkafdelingen en de manager van de werkwinkel worden gerekend als overhead.

Afschrijvingskosten:

Dit betreft met name de afschrijving van de gebouwen, daarnaast een gedeelte van de inrichting ten behoeve van de afdeling Middelen.

Huisvestingskosten:

In totaal is 20% van de huisvesting ten behoeve van de overhead, hierbij is gekeken naar oppervlakte en naar kosten met betrekking tot de kantoren.

Indirecte productiekosten:

Alle directe en indirecte productiekosten zijn ten behoeve van het primair proces.

Beheerskosten:

Alle beheerskosten komen ten laste van de overhead.

Resultaatbestemming en vaststelling

Het resultaat over het jaar 2020 is nihil. Daarmee wordt de gemeentelijke bijdrage € 1.103.340. Er wordt geen dotatie aan of onttrekking van de algemene reserve gedaan.

Aldus opgemaakt: 7 april 2021

Aldus vastgesteld in een bestuursvergadering van de Gemeenschappelijke Regeling Stark op 7 april 2021

Dhr. J. Zwiers
voorzitter

Mevr. H. Mulder
secretaris

Controleverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Stark

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van de gemeenschappelijke regeling Stark te Hoogeveen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening, een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2020, als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Stark op 31 december 2020, in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020, in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder de eigen verordeningen zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het bestuur op 20 maart 2020.

De jaarrekening bestaat uit:

1. Het overzicht van baten en lasten over 2020.
2. De balans per 31 december 2020.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.
4. De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het bestuur op 20 maart 2020 en de Regeling Controleprotocol WNT 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Stark, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 300.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2020. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij aan het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 15.000 melden alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de relevante vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag, in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met het BBV. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder de eigen verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader, vastgesteld door het bestuur op 20 maart 2020.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate, maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het bestuur op 20 maart 2020, de Regeling Controleprotocol WNT 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.Het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening.

Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's niet kan opvangen.

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 7 april 2021

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Was getekend: drs. E. Vriesen RA

Bestuurssamenstelling

Per 31 december 2020 is de samenstelling als volgt:

Mevrouw H. Mulder, secretaris (gemeente De Wolden), vanaf 18 september 2020 waarnemend voorzitter;

De heer J. Schipper, vicesecretaris (gemeente Midden-Drenthe);

De heer R. de Groot, lid (gemeente De Wolden);

De heer K.B. Loohuis, lid (gemeente Hoogeveen);

De heer J. Zwiers, lid (gemeente Hoogeveen), in functie vanaf 6 oktober 2020;

De heer J.H. Batelaan, lid (gemeente Midden-Drenthe), in functie vanaf 6 oktober 2020;

Op 15 juni 2020 nam mevrouw A. Snijders (gemeente Midden-Drenthe) afscheid als voorzitter van het bestuur van Stark.

Op 2 juli 2020 nam de heer J. van der Heide afscheid als vicevoorzitter van het bestuur.

De heer G. Vos was lid van het bestuur vanaf 17 september tot 5 oktober 2020 namens de gemeente Hoogeveen.

De functies van voorzitter en vicevoorzitter zijn per 22 januari 2021 opnieuw belegd.

Meer informatie over Stark

Wil je op de hoogte blijven van actuele ontwikkelingen bij Stark? Volg ons op sociale media:

- Facebook : @wijzijnstark
- Twitter : @wijzijnstark
- LinkedIn : Stark, leerwerkbedrijf
- Instagram : @wijzijnstark